

ACORD DE LA XARXA

per un Salt endavant del Pacte dels Alcaldes i les Alcaldesses i per una Energia sostenible local

Ara fa cinc anys, les ciutats i els pobles vam començar, voluntàriament, a recórrer un camí que ens implicava en la **mitigació del canvi climàtic** a través del **Pacte dels Alcaldes i les Alcaldesses per una Energia Sostenible Local**. En aquell moment vam assumir l'objectiu de reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle dels nostre municipis en més d'un 20% per a l'any 2020, mitjançant la promoció de les energies renovables i de l'estalvi i l'eficiència energètica.

Avui, **més de 500 municipis catalans s'han adherit al Pacte** i s'han redactat més de 350 Plans d'Acció per l'Energia Sostenible (PAES), els quals han permès concretar accions en camps diversos, com ara l'impuls de les energies renovables (fotovoltaica, tèrmica i biomassa), l'eficiència energètica de l'enllumenat públic i l'estalvi en equipaments municipals (escoles, poliesportius, edificis d'oficines, etc.), formació i capacitatció a treballadors i agents locals i la sensibilització dels nostres veïns i veïnes.

Un moviment local d'èxit que, promogut des de la Comissió Europea a través de l'Oficina del Pacte, ha comptat amb el suport de la Diputació de Barcelona, com a primera entitat coordinadora del Pacte, així com també de la resta d'entitats coordinadores: les diputacions de Girona, Lleida i Tarragona, i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, totes les quals han ofert als ens locals suport polític, tècnic, econòmic i jurídic.

El camí recorregut ens ha permès aprendre, i assolir èxits, però **no ha estat tant planer com podíem preveure** ara fa cinc anys. Hem trobat obstacles inesperats: una crisi severa, canvis en les prioritats econòmiques i socials i, sovint, traves administratives i normatives dins l'administració –de vegades la mateixa administració local- i, molt especialment, del Govern de l'Estat: en aquest sentit convé assenyalar que la Llei 24/2013, del sector elèctric, constitueix un atac deliberat contra les polítiques de mitigació del canvi climàtic, i en concret contra l'eficiència i l'estalvi energètic.

La feina feta fins ara ens ha de servir per afrontar nous reptes i ha d'aprofitar-se per fer un nou pas endavant del compromís de les ciutats i pobles per lluitar contra el canvi climàtic i promoure una energia sostenible local. Ens esperen poc més de cinc anys per arribar a l'any 2020, on farem una primera aturada en el trajecte.

Però **volem continuar avançant cap a objectius més ambiciosos de reducció dels gasos d'efecte hivernacle**. En concret, i en la línia dels objectius establerts per la Comissió europea¹, **per l'any 2030 ens proposem reduir les emissions un 40 %**, una fita llunyana però per a la qual cal assentar ara les bases de treball.

¹ Amb data 22 de gener del 2014

En tot cas, per continuar fent camí **ens calen menys obstacles, més companys de viatge i més suport tècnic i econòmic.**

El Pacte ha d'entrar, doncs, en una nova fase. Precisament, el gran èxit que la iniciativa ha tingut al nostre país –il·lustrada pel fet que més del 80% de la població viu en comunitats compromeses amb la reducció d'emissions de CO₂–, requereix ara de noves formes d'acció i de col·laboració que han de passar necessàriament per **un enfortiment de la governança multinivell.**

D'una banda, considerem prioritari un reforç de la coordinació entre les ciutats i els pobles, les comarques i les províncies, en el marc de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, com a entitat promotora del Pacte i a través del Club del Pacte dels Alcaldes. I, d'una altra, propugnem una nova forma de col·laboració amb les administracions supralocals i els governs català, espanyol i europeu.

La implantació creixent i reeixida del Pacte arreu del país, no ha tingut, en canvi, un ressò i un replantejament de prioritats en les polítiques nacionals d'energia pel que fa al suport als governs locals en l'aplicació dels Plans d'Acció d'Energia Sostenible. **Les Estratègies Catalana i Espanyola han de reconèixer i incorporar la feina feta** per les ciutats i els pobles en el marc del Pacte, i han d'adoptar-la com a eix central de la transformació de les polítiques d'energia del país.

Fins ara, els esforços principals dels ens locals s'han dirigit cap als consums de les instal·lacions i dels equipaments municipals. **El repte, ara, s'estén cap al consum domèstic i el transport privat.** Se'ns plantegen també nous reptes per avançar cap a un ús més equitatiu dels recursos.

Cal denunciar la influència del canvi climàtic sobre els sectors i territoris més vulnerables i empobrits de les societats, i tanmateix denunciar que la mala gestió energètica especialment els seus elevats costos, fan augmentar la pobresa energètica d'una part de la nostra població. Per tant, un dels primers nous reptes a assumir és la mitigació de la **pobresa energètica**

Així mateix, és necessari un avenç cap a l'**autonomia energètica** que permeti minimitzar les fluctuacions de preus en els mercats internacionals, amb l'ús de **recursos energètics propis i renovables** que mitiguen el canvi climàtic, generen riquesa i llocs de treball no deslocalitzables, i incentiven la innovació tecnològica.

Les ciutats i els pobles mostrem la nostra preocupació per totes aquestes circumstàncies i per aquests motius:

INSTEM a la COMISSIÓ EUROPEA a FER UN SALT ENDAVANT amb el Pacte dels Alcaldes i les Alcaldesses per una Energia Sostenible a través de:

1. L'impuls a una nova etapa del Pacte amb més energia, suport i recursos dels esmerçats fins ara.
2. Seguir impulsant programes financers i fons específics (Horitzó 2020, Interreg Europa, Life, FEDER...) que prioritzin l'eficiència energètica, l'energia intel·ligent i la mobilitat sostenible, que vagin de la mà amb els objectius dels PAES; i a donar suport als governs locals per tal de tenir accés a aquest programes financers per al període 2014-2020.
3. L'elaboració, conjuntament amb els ens locals, de les estratègies financeres per a l'aplicació de les accions del PAES, les quals han de generar recursos financers per a propostes sòlides, viables i que garanteixin la rendibilitat de la inversió. Les inversions vinculades a les ciutats i els pobles s'han de basar en la col·laboració entre els ciutadans, les empreses i les entitats socials.
4. L'establiment d'un diàleg amb els governs supramunicipals a tots nivells per tal que presentin propostes de suport per tal que els ens locals puguin executar les accions dels PAES.
5. L'aprovació d'objectius vinculants i ambiciosos per a l'any 2030 amb la finalitat de continuar impulsant -també en l'àmbit local - una política energètica local sostenible a mig i llarg termini, més enllà del 2020.

REQUERIM al GOVERN DE L'ESTAT:

1. A resoldre el marc regulatori del mercat elèctric tenint en compte els criteris i els compromisos del Pacte: impuls a les energies renovables locals, eficiència i estalvi energètics, i mitigació del canvi climàtic.

DEMANEM a les ADMINISTRACIONS SUPRAMUNICIPALS (Estat, Generalitat de Catalunya) a FER UN SALT ENDAVANT EN EL PACTE de manera que:

1. Les polítiques energètiques i de canvi climàtic tinguin en compte el moviment del Pacte i l'incorporin com un element fonamental d'acció.
2. S'impulsin programes de suport per l'aplicació de les accions del PAES, i es doni suport a l'accés als programes financers i als fons específics europeus.
3. Es mostri una aposta ferma per les energies renovables que permeti un ús més gran dels recursos propis, els quals comporten una dependència energètica menor i afavoreixen la creació de llocs de treball no deslocalitzables.

4. S'estableixi el marc legal i estratègic adient per prevenir i paliar situacions de pobresa energètica, amb una integració més clara dels vessants socials, econòmics i ambientals.
5. Es determini un marc normatiu que faciliti l'obtenció de les dades globals i individualitzades de consums energètics a l'usuari final.

És per tot això que les ciutats i pobles ens COMPROMETEM a FER UN SALT ENDAVANT EN EL PACTE, i especialment a:

1. Assumir els compromisos en matèria de reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle per l'any 2030 i a afrontar els nous reptes que se'n derivin.
2. Lluitar contra les situacions de pobresa energètica, i a vetllar per la integració de les polítiques socials, econòmiques i ambientals
3. Intensificar les accions en tots els àmbits del compromís del Pacte en què encara no s'ha actuat suficientment: sector residencial, terciari i transport
4. Avançar per reduir la dependència energètica mitjançant la promoció de l'ús de recursos propis renovables, per tal d'esdevenir exemple per a altres administracions i per a la resta de la societat.
5. Fer el seguiment del compliment dels compromisos del Pacte.
6. Impulsar la participació ciutadana en l'àmbit energètic com a usuaris finals i com a potencials productors/promotors.

Finalment, ens instem a presentar l'**Acord de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat per un salt endavant del Pacte dels Alcaldes i les Alcaldesses i per una Energia sostenible local** en els respectius plens municipals i a notificar a la presidència de la Xarxa els acords que s'hi adoptin, per tal de donar la màxima visibilitat al nostre compromís.

A traslladar els acords a la Comissió Europea, al Govern de l'Estat, al Congrés dels Diputats, al Govern de la Generalitat, al Parlament de Catalunya, i a les associacions en defensa de l'energia sostenible, renovable i local.

A donar difusió d'aquest acord als mitjans de comunicació generals i locals, òrgans de participació ciutadana i a les xarxes socials (#energiasostenible).

14a Assemblea de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat

Vilanova i la Geltrú, 18 de març de 2014